

Ægerfjordsposten.

Adressestidende for Jæderen og Dalene.

No. 36.

Bladet udkommer Tirsdag og Fredag,
koster 4 Kr. aarlig, Postporto uberegnet.

Tirsdag 10de Mai 1910.

Beklendgjørelser betales med 8 Øre pr.
Linje for Udenbyes 10 Øre.

46de Aarg.

P. A. LARSEN'S VINE.

Forlang altid Lovlie's Vine

Løitens *.* Aquavit,
Løitens extra Bitter
anbefales.

Tilkjendt Åresdiplom og 8 Guldmedaljer.

Simers Taffelaquavit
er den bedste.

H. Chr. Hansen,
Uhrmager & Optisk
Instrumentmager.
Telefon No. 30.

Overretssagfører
Finn S. Bruun,
Egersund.

Tandlæge P. Tj. Larsen,
Egersund.

Telefon 3a.

Tandlæge Hammer,
(Kjøbm. G. A. Arrestads Hus).
Telefon No. 101.
Egersund.

SYEA
Brand- og Livs-Forsikrings
Aktiebolagset
Grundfond: 10 Milioner Kr.
meddeler paa liberale Vilkaar:
Brandforsikringer,
Livsforsikringer,
Difreter,
ved
Capitalforsikringer m.
T. H. Puntervold.

Mindestale over Bjørnson
holdt til stolningdommen
af cand. theol. Mowinkel.

Der gaar netop i disse dage som en
dæmpet hvist over Norges land. Og
ikke bare over Norge. Ogsaa over det
helle Europa, overalt hvor menneskene er
kommet saa langt i kultur, at de kan løse
sinne fra sin plig og sin vægt. En dæm-

pet hvisten: Han er død! Og idag vet
hele verden, at nu føres hans lik den siste
vei, som ingen gaar tilbage, han, Bjørnson
stjerne Bjørnson, Norges førstefødte son.
Hele verden. Selv fra en by langt inde
i Rusland, Ukraine, en by som jeg aldrig
har hørt og hvis navn jeg ikke engang
kan udtales, er der kommet sorgetelegram
i anledning vort tap. Og selv om „lan-
desorgen“, som det heter i aviserne, var
sig alvorligere ut der, selv om livet gaar
sin vante gang med hjop og salg, og bryl-
lup og stølegang, saa er det alligevel sik-
kert, at der findes ikke en normand, som
ikke en og kanste mange gange i disse
dage, selv uten avis, har stanset sit arbeide
et sekund, mens den tanke har gaat
forbi ham: nu er han borte! Og alle
de som har son for at vort fædrelands-
ære og fremgang, menneskernes trivsel og
lykke, bestaar i litt mere end hjop og salg,
de staar da med den solelse ab tomhet.
For hon var den siste av en lang række
kjæmper. Og vi andre som nu lever,
selv de bedste av os er dverger mot ham.
Og vi kan trygt sammenligne ham med
kjæmpen, de gamle tolte om, ham som
var jordkulen paa sin skulder. For han
er en af dem som har løstet det uskende,
uanselige Norge op for Europas øine.
Hon har løstet vore døde, holdt stenmasser
op i solen, saa der nu gror og sprætter.

Det ser ut som naturen, hvergang det
gaar rigtig kjert, har en hemmelighedsfuld
evne til at slope netop den mand som
trænges. Ikke altid, men ofte. Norge
hadde sovet i mange aarhundereder. Men
saar kom det 19de aarhundrede. Og for-
uten mange store frembragte vi to fjeld-
høje mænd. Forst Henrik Wergeland.
„Normand, vær dig selv!“ stod han.
„Heng ikke i skjorten paa Danmark. Og
og kjend den friske luft som kommer fra
Europa!“ Og en kort stund efter han
var død, stod Bjørnson færdig og ropte
med sin malmsteume. Op, normand!
Vær dig selv! Gjem dig ikke længer bort
Sveriges ryg! Hei, for et lit der blev!
For han var sikkert far, at ingen kunde holde
sig rolig, naar han sang. Det var som
i eventyret med ham som kunde spille slit,
at alle maatte danse. Alle maatte de med
naar Bjørnson vilde. Enten for ham
eller mot ham, men ill og fort sikkert han
i dem alle; voldsig kamp stod der om
ham. Han var født til at være konge,
ikke sikkert almindelig konge med broderier og
rone, men en med en krona over solfin om
sin pande, og med tusener efter i
flammebegeistring. Og saa gik det
los. Norst sprog skulde vi tale; vore
teatre skulde ikke længer gaa med danske
suespillere. Norst flag skulde vi ha; vi
vilde ikke længer seile under dette unions-
været, som sikkert hele verden til at tro vi

var en svensk provins. Eget norske styre
skulde vi ha; svenske mænd skulde ikke
længer ha noget at si i norske saker. Og
frie normandskulde vi alle være; det skulde
ikke længer være en slav røffolk og embeds-
mænd som hadde stemmeret og stelte med
statens sager. Og slike sange digtet han
om det, om norske slag, om den norske
bonde, om Norges land, at de fleste blev
revet med av, det han sang, og stemte i
med: „Vi vil værge vort land, vi vil
bygge vort land.“ — „Ogsaa vi, naar
det blir krævet, for dets ved stor leir.“
Men han vilde ikke bare rive ned, han
vilde ogsaa bygge op og saa det til at
gro. Han stred om sig selv:

Jeg vælger mig april
fordi den stormer, feier,
fordi den smiler, smelter,
fordi den træster vælter,
i den blir sommeren til!

Vinteren vilde han velte forat som-
meren skulde gro. Han var selv som
vaaren, som april, som saa her over
landet; han rev bort det han syntes var
galt, og sikkert det til at blomstre noget
nyt isteden. Frihet og lykke skulde der
være for alle; han tok sig af alle. Fol-
kelydhning og fremstrid strævde han for;
for den norske sjømand og den norske ar-
beider skrev han, for bonden og hans
tremgang. Og her for nogen aar siden,
da der blev samlet ind en pengegave til
hans 70-aars fødselsdag, saa bestemte han,
at den skulde være til et legat for norske læ-
dere og lærerinder, som ofte gjorde et stort
arbeide for en lidens betaling. Han vilde
ikke bare værge sit land; han vilde ogsaa
bygge det.

Og saa trut arbeidet han, at vi uten
overdrivelse kan si, at han har storsteparten
av æren for, at vi i 1905 var først for at
ta vor selvstændighed. Vaade hadde han
git os troen paa os selv, og han hadde
vist Europa, at vi var et folk som for-
tjente at styre os selv. Et land, som kan
frembringe en slik far, sa Europa, er ikke
noget daærligt land.

Og alt det dudde han saa godt til,
fordi han var saa inderlig norsk. Han
sang om Norge, saa vi alle saa det for
os, sikkert veibidt over vandet med de
tusen hjem. Og han fortalte om den
norske bonde og om nordmannen det hele
sikkert, at vi kjendte os selv igjen og sa: jo,
dette er os. Og meget av det vi saa,
men ikke kunde saa frem, ikke kunde finde
ord for, det sikkert han sagt, saa vi alle kjente
det, sikkert det i vers som vi aldri
glemmmer.

Hvordan kunde han saa gjort alt dette?
Jo fordi han var rettopp slik mand som
han var. Fordi han troede saa usvik-
lig sikkert paa, at det som er sandt og ret,
det maa og skal seire tilslut. Han saa
lus med løstet pande frem i verden. Og
saaløstet han sit flag, og stormet paa.
Hon kjendte sit kald og sin pligt, og den
blev han tro. En digters kald er det
samme som en profets, sa han, og det
samme hadde Henrik Wergeland sagt for.
Og en profet skal saa som en jernsoile
og en kobbersmed mot al uret og al logn
og al undertrykelse og al lykkelighed i landet,
arbeide for sandhed og frihet og lykke. Han er
sører i sandhedens arme, som Wergeland

sa. Det gode seiter; der er stadig fremstrid
i verden. Der er et evig forsøg i livet,
og det skal vi være, ved at arbeide for det.
Og det trofaste arbeide var for Bjørnson
en gudsdyrkelse. Man har snakket meget
om, at Bjørnson var en hedning, en fri-
tænker. Men det er igrunden ikke sandt.
Selv hadde han mange andre meninger end
prester og godtfolk. Men saa hadde han
til gjengjeld meget mere fjærlighet end
mange av dem som stred høiest mot ham.
Var der en som led uret, var han steds
villig til at ta sig av ham. Klaget en
av hans arbeidere paa gaarden over, at
han ikke kom ut av det med den betolin-
gen de hadde aftaerkert om, saa komte han
pungen til ham. Og ikke bare her inden-
lands. De smaa undertrykte folk i Ung-
arn, i Rusland, slovaker, rutener og hvad
de nu hedde, for dem og deres rettighed
strev og talte han, og til Europa til at
høre paa sig. Og naar han, national-
helten, blev betenklig i 1905, saa var
det, fordi han var imot krigen og alle
dens ovfæligheder; opgjør vilde han og
saa, men om mulig et fredeligt, uten hæd
og bitterhet. Han var blit en ivrig il-
hænger av tanken om fred paa jorden.

April valgte han sig. Og et aprits-
veir over landet var han, med snælinger
og stormkost, og med varm, drivende, smi-
lende sol. Og nu i april, netop som det
gjører og blomstreer og sprester mot ny
sommer, gik han bort. Og vi har kun
at mindes, og mindes med tak.

God andre talde ham en frianken, —
han var tro mot sit kald. Og ikke talte
mig forvisset om, at der vil bli sagt om
ham: vel du gode og tro tjener! Gaa
ind til din herres glæde!

Røveren, som blev Mo-
mansfætter.

Karl May i Dresden, som ogsaa i
nordlige lande er en meget kjent For-
fatter af Indianer- og Røverromancer, er
blit indstillet i en høist merkelig Proces,
som har bragt overrærende Oplysninger
om Forfatterens Fortid. May havde
nærlig indstillet for Retten en Person,
som betegnet ham som „fodt Forbryder“.
Domstolen frikendte den indstilte, med
den Begrundelse, at Bestyldningen var be-
rettiget.

Det har vist sig, at den populære
Forfatter bare ved sin egen hat undgaaet
Fengsel for en næppe Forbryder han
havde begaet, rigtig mange Aar tilbage.
Karl May blev i 1869 estersøgt af Po-
litiet paa Grund af et Indbrudstyveri;
han flygtet til Edsbergene. Der slog
han sig sammen med en romt Soldat.
Sammen med ham og flere andre dannede
han en Røverbane, som det i flere Aar
lykkedes at holde sig skjult i en romantisk
Hule. Denne er endnu ikke opdaget.
Banden gjorde Egnen i vid Omkreds usik-
ker og alle Esterfogelser af Gendarmer
viste sig frugtesløse. May forlod i en
utrolig Grad at undgaa Forfolgerne.

Senere har han udnyttet sine Ople-
velser litterært.

Dæk Flue! mi!

Hier Flue, som dækkes mi sparer
dig for 1,728,000 i Juni. Dækker du
en Flue i August, har du fun et af disse
modbyrdige Insekter paa din Samvittig-
hed; men dækker du den nu i Mai, kan
du sloa den ovennevnte Rekord.

Husfluen sover sin Vintersøvn, som
varer fra Oktober til April — Mai, i varme
Kroger i Udhuse, Loftet, Stalde ope.

Paa den første varme Solstinsdag i April

plandske Spritfabriks *.* Aquavit og Dobbelt-Bittert
meget gamle gode Varer, garanteret fuselfrie - tilkjendt mange Guldmedaljer